

"Habent sua fata libelli". (Hegedüs Géza ürügyén.)

33. árverésünk 239. tétele:

KARINTHY Frigyes: Krisztus vagy Barabbás.
(Háború és béke).

Bp., [1928], Athenaeum, Dick. 156 l.

/Karinthy Frigyes munkái. 5./

**"Hegedüs Gézának aki Krisztust kiáltott s reméljük,
nem hiába" dedikált példány!**

Kiadói, aranyozott egészvászon-kötésben. 182 mm.

E kötet hányatott sorsáról, Karinthyhez fűződő viszonyáról Hegedüs Géza A tegnap alkonya. (Bp. 1987. Szépirodalmi.) c. írásában így számol be:

... Azután valahogy azt is megemlítettem, hogy írásaiból tudom, milyen rokonnak érzi az enciklopédistákat. Jeleztem, hogy eléggé ismerem a műveit.

- Remélem, nem csak humoristának tart? - Nemegyszer hallottam, most személyesen tapasztalhattam, hogy a legnagyobb humoristát bosszantja, ha kizárólag humoristának tartják. Én erre elmondtam, hogy ugyan humoristaként ismertem meg, előbb olvastam Ady- és Babits-paródiáit, mint Ady és Babits költeményeit, de azóta inkább filozófusnak gondolom, elsősorban nem is elmélkedő cikkeiből, hanem novelláiból.

-Melyikre emlékszik?

- Sokra. Legjobban a Krisztus vagy Barabbás-t szeretem.

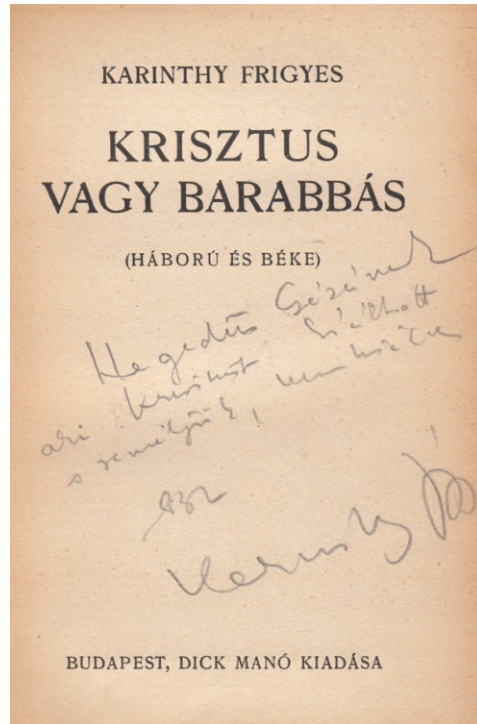
- Akkor jöjjön most velern. Úgyis haza kell mennem. Kap tőlem egy novelláskötetet, amelynek fő darabja ez a Krisztus vagy Barabbás.

Fizetett. Indultunk. Akkor egyetlenegyszer voltam fenn a lakásában. Néhányszor ugyan később is találkoztunk, de az otthonát nem láttam többé. - □ Akkor, ott ismertem meg kamaszkorú fiát, Cinit (aki azután Karinthy Ferencé nőtt fel, egy, az apjától művészi alkatban merőben különböző, igen egyéni hangú íróvá, aki még emlékszik, hogy ő kisfiú volt akkor, amikor az apja engem, mint éppen íróvá váló fiatalembert vett tudomásul).

Karinthy könyvespolcáról kivett egy kötetet: a Krisztus vagy Barabbás című novellaválogatást, és ezt a szöveget írta dedikációként: „Hegedüs Gézának, aki Krisztust kiáltott, és reméljük nem hiába.”

Ennek a könyvnek azután különös sorsa volt. Én mindenkinek, aki felkerült otthonunkba, büszkén mutogattam. Egy napon azután eltűnt a könyvespolcról. Valamelyik könyvkedvelő vendégem elirigyelte, magyarul mondvá: ellopta. Nagyon bosszantott. Pedig éppen így menekült meg a Karinthy-jegyezte könyv a pusztulástól. Hiszen a tiszteletre méltó könyvgyűjtemény, amelyet velem együtt négy nemzedék gyűjtött, a háború orkánjában megsemmisült.

Előlről kellett kezdenem mindent, a könyvgyűjtést is, amikor hazakerültem a történelmi vihar viszontagságaiból. Pótolhatatlan értékek pusztultak a könyveinkkel is. - És azután néhány év múlva egyszeriben előkerült a kötet Karinthy 1932-ben kelt dedikációjával. Ez újság történt, hogy valamikor az ötvenes években egy emlékező cikkben megírtam találkozásaimat Karinthy Friggyessel, s ebben megemlítettem, hogy személyesen tőle kaptam, emlékezetes ajánló szavakkal a Krisztus vagy Barabbás-t, amelyet azután az "ismeretlen tolvaj" elorozott tőlem. Hozzátettem, hogy talán helyesen is tette, hiszen elenyészett volna családi könyvgyűjteményünkkel, s így esetleg ma is megvan az ő birtokában, hacsak a következő könyvtolvaj el nem lopta tőle is. Nos, alig néhány nappal a cikk megjelenése után postán elküldte nekem az "ismeretlen olvasó" a saját Karinthy-kötetemet. A mellékelt levélben olvashattam, hogy ez az "ismeretlen olvasó" egy antikváriumban találta a példányt, úgy látszik a tolvaj (vagy aki tőle lopta) eladta, ő pedig megvásárolta. Amikor pedig elolvasta emlékezőségemet, helyesebbnek vélte, ha visszaszolgáltatja a jogos tulajdonosnak. - Mégiscsak helyes volt, hogy ellopták tőlem, mert így újra az enyém lett. Hadd nyugtázzam köszönetemet ezúttal az "ismeretlen tolvaj"-nak is, az "ismeretlen olvasó"-nak is."

(E tanulmányt Szabó Péter Gábor, szegedi egyetemi tanár ajánlotta figyelmünkbe! Köszönjük szépen.)